

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
Guidelines for the Development of Academic Administration of Early
Childhood Education in Schools under the Bueng Kan
Primary Educational Service Area Office

วัลลี ทองสันทัด¹, ธราเทพ เตมีรักษ์², เอกลักษณ์ เพ็ญสา³
Wanlee thongsantad¹, Tharathep Tameruk², Akkaluck Pheasa³,

(วันรับบทความ 28 มีนาคม 2568, วันแก้ไขบทความ 19 พฤษภาคม 2568, วันตอบรับบทความ 10 มิถุนายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัย จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นแบบตอบสนองคู่ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็นแบบตอบสนองคู่ และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.044 โดยด้านการพัฒนาและผลิตสื่อมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด 2) แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้กระบวนการพัฒนาแบบ OKRs มี 1 วัตถุประสงค์หลัก (O) 4 ผลลัพธ์หลัก (KRs) แนวทางการพัฒนา 17 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น OKRs แนวทางการพัฒนาโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, wanlee0114@gmail.com

Master of Education Student, Educational Administration and Development Progra, Sakon Nakhon Rajabhat University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, t0824554953@gmail.com

Asst. Prof. Dr, Department of Institution Nam Educational Administration and Development, Sakon Nakhon Rajabhat University.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, akkaluckpheasa@gmail.com

Asst. Prof. Dr, Department of Institution Nam Educational Administration and Development, Sakon Nakhon Rajabhat University.

Abstract

The objective of this research was to study the guidelines for developing early childhood academic administration in schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. The research consisted of 2 phases: Phase 1: A study on the needs for early childhood academic administration in schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. The sample group consisted of 280 school administrators and early childhood teachers, selected using a multi-stage random sampling method. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with a dual-response format. The statistical methods included mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI_{modified}). Phase 2: A study on the development guidelines. The target group consisted of 5 experts. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with a dual-response format, and the statistical methods included mean and standard deviation.

The results showed that: 1) The priority needs index for the development of early childhood academic administration in schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office was 0.044, with the highest need identified in the development and production of instructional media. 2) The development guidelines for early childhood academic administration in schools under the Bueng Kan Primary Education Area Office, based on OKRs framework, consisted of 1 main objective (O), 4 key results (KRs), and 17 development guidelines. Overall, the guidelines were rated at the highest level of appropriateness and a high level of feasibility.

Keywords: Needs Assessment, OKRs, School Development Guidelines

บทนำ

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการนำแนวทางต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการนำเสนอนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถ (อรุพงษ์ งานฉมิง, 2564) งานวิชาการระดับปฐมวัยเป็น ปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความพร้อมขั้นพื้นฐานและคุณธรรมของเด็กปฐมวัย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรก ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ จะเป็นการเสริมให้การดำเนินงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ (สุภัค โอฬารพิริยกุล, 2556)

จากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติราชการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬมีเป้าหมายว่า เด็กทุกคนต้องได้รับการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่มีคุณภาพ จากการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามการรายงานพบว่าสภาพปัญหาในปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่ผ่านมา โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2567) และยังพบว่าปัจจุบันหลายโรงเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร นำมาสู่การจัดประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับวัย ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ครูปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และช่วยพัฒนาศักยภาพเด็กในทุกด้าน หลายโรงเรียน มุ่งเน้นแต่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ อ่านเขียนท่องจำ และยังขาดแคลนสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยขาดทักษะการใช้สื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ การวัดและประเมินผลพัฒนาการส่วนใหญ่ยังขาดความต่อเนื่อง และไม่มีกรอบบันทึกแบบเป็นระบบ พ่อแม่ผู้ปกครองยังไม่มีส่วนร่วมในการประเมินเด็กปฐมวัย ซึ่งถือว่าไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริง (พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์, 2561)

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรงเรียนควรได้รับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้หมดไป ซึ่งในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปเป็นกรอบที่ชัดเจนในการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานที่เหมาะสม จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนทางด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย อันจะส่งผลให้โรงเรียนเกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม รวมถึงงานวิจัยครั้งนี้จะสะท้อนสภาพปัญหาของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ทำให้การศึกษาของประเทศมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้กระบวนการพัฒนาแบบ OKRs

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ

จุฑารัตน์ เพ็ชรแสนงาม (2563) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานตามแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ

อรุพงษ์ งานฉม้าง (2564) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการจัดการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงาน ภายในโรงเรียน อย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร มีการพัฒนาหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ครูสามารถจัดประสบการณ์ที่พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีระบบและกลไกในการนิเทศภายใน ระบบการพัฒนาสื่อ ครูสามารถนำสื่อไปใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีการวัดประเมินผลพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและผลดีกับเด็กผู้เรียนมากที่สุด

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนจากบทความและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (วัลลี ทองสันทัด และคณะ, 2567)

1. การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ หมายถึง โรงเรียนมีระบบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยผู้บริหารสนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร มีการช่วยเหลือในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน โครงสร้าง และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร กำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร กำหนดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถนำหลักสูตรไปใช้วางแผนในการจัดประสบการณ์

2. การจัดประสบการณ์ หมายถึง โรงเรียนมีระบบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอนเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารกำหนดให้ครูปฐมวัยมีวุฒิตรงสาขา ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูปฐมวัยจัดกิจกรรมสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวัน ตามความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีการกำหนดนโยบายในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมด้านงานวิชาการปฐมวัยของโรงเรียน มีการกำหนดรูปแบบการบันทึกหลังการสอน กำหนดแนวทางในการรายงานผลและแนวทางการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์

3. การนิเทศภายใน หมายถึง โรงเรียนมีระบบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับกำติดตามการจัดประสบการณ์ โดยผู้บริหารมีการกำหนดแผน ระยะเวลาในการนิเทศ สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศ สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการช่วยเหลือแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และกำหนดให้ครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์

4. การพัฒนาและผลิตสื่อ หมายถึง โรงเรียนมีระบบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างและปรับปรุงสื่อประกอบการสอน โดยผู้บริหารกำหนดระบบในการสำรวจสภาพและความต้องการในการสร้างสื่อ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและผู้ดูแลทะเบียนสื่อ มีการจัดทำห้องสื่อ ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยผลิตสื่อที่มี

คุณภาพ ทันสมัย หลากหลายรวมทั้งสื่อเทคโนโลยี สนับสนุนให้ครูปฐมวัยใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการผลิตสื่อ มีการดูแลแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และกำหนดให้ครูปฐมวัยประเมินผลการใช้สื่อร่วมกัน

5. การวัดและประเมินพัฒนาการ หมายถึง โรงเรียนมีระบบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินพฤติกรรมตามเป้าหมายของผู้เรียน โดยผู้บริหารกำหนดแผนระยะเวลา ในการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียน กำหนดให้ครูปฐมวัยสามารถใช้วิธีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนได้ถูกต้องและต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายกำหนดให้ครูปฐมวัยจัดทำสมุดประจำตัวนักเรียน มีระบบในการติดตามและแจ้งผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ติดตามการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการแบบ Objective and Key Results (OKRs)

OKRs (Objective and Key Results) เป็นระบบบริหารจัดการที่เน้นเรื่องการตั้งเป้าหมายและการติดตามผลในสิ่งที่สำคัญโดยสร้างจากแรงจูงใจภายใน โดย Objectives คือ วัตถุประสงค์หลักเป็นการบอกจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน (What) Key Results คือ ผลลัพธ์หลักเป็นการบอกว่าจะทราบได้อย่างไรว่าเราบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น (How) (นภดล ร่มโพธิ์, 2564)

OKRs ย่อมาจากคำว่า “Objectives and Key Results” ซึ่งเป็นระบบบริหารจัดการที่เน้นเรื่อง การตั้งเป้าหมายและการติดตามผลในสิ่งที่สำคัญ จากการสร้างแรงจูงใจภายใน โดยคำว่า “Objectives” คือ วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการบอกจุดมุ่งหมายที่สำคัญของเรา โดยปกติผู้บริหารระดับสูงจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ขององค์กรตัวเองขึ้นมาก่อน เพื่อให้คนทำงานในแต่ละฝ่ายงานทราบว่า เขาควรจะตั้งวัตถุประสงค์ของฝ่ายงานตัวเองอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร หลังจากนั้นแต่ละแผนกก็จะตั้งวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับฝ่ายงานของตัวเองต่อไป และคำว่า “Key Results” คือ ผลลัพธ์หลัก เพื่อเป็นการวัดว่าเมื่อไรถึงเรียกว่าเราบรรลุวัตถุประสงค์ หรือ Objective ที่เราตั้งไว้แล้ว ในการจัดทำ OKRs (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) Objective and Key Results (OKRs) เป็นเครื่องมือทางการจัดการที่ช่วยทำให้บริษัท มุ่งเน้นความพยายามของทั้งบริษัทไปยังสิ่งที่มีความสำคัญจริง ๆ ที่วัตถุประสงค์ซึ่งเป็นสิ่งที่บริษัทต้องการที่จะบรรลุ จะต้องชัดเจนมีความสำคัญ และนำไปสู่การปฏิบัติ ส่วนผลลัพธ์สำคัญของวัตถุประสงค์ ข้างต้นจะต้องชัดเจน มีระยะเวลา และวัดหรือระบุได้ว่าบรรลุผลสำเร็จหรือไม่

สรุปได้ว่า OKRs (Objective and Key Results) เป็นระบบการบริหารจัดการที่ช่วยให้องค์กร มุ่งเน้นไปที่การตั้งเป้าหมายและการวัดผลลัพธ์ที่สำคัญ โดยประกอบด้วย Objectives หรือวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการบรรลุ และ Key Results หรือผลลัพธ์หลักที่ใช้วัดความสำเร็จของวัตถุประสงค์นั้น ๆ วัตถุประสงค์ จะต้องชัดเจนและมีความสำคัญ ส่วนผลลัพธ์หลักต้องสามารถวัดและประเมินได้ เช่น การเพิ่มยอดขายหรือ การขยายตลาด การใช้ OKRs ช่วยให้ทั้งองค์กรมุ่งไปที่สิ่งที่สำคัญที่สุด และสามารถติดตามความคืบหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567 รวม 529 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 223 คน และ ครูปฐมวัย จำนวน 306 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่, 2567)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551) ได้จำนวน 221 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 280 คน จากโรงเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 223 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ข้อคำถามจากองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน 5 องค์ประกอบ จำนวน 49 ข้อคำถาม โดยแบบสอบถามด้านสภาพที่เป็นจริง มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ในช่วง 0.60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.39-0.91 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ส่วนด้านสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ในช่วง 0.60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.38-0.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการที่ขอจากบัณฑิตวิทยาลัย และ QR code แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google form) ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามที่ตอบกลับมา หากพบว่ากลุ่มตัวอย่างยังไม่ตอบกลับแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง ผลการตอบแบบสอบถามที่ตอบกลับมา จำนวน 265 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94

1.3.3 เมื่อได้จำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับตามเกณฑ์ นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไปกำหนดเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน มีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4.2 จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้การคำนวณค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้วยสูตร ($PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงของพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 ค่าเฉลี่ย

1.5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5.3 ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน และครูปฐมวัย จำนวน 2 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

2.3.1 ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามส่งไปด้วยตนเอง โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อชี้แจงแนะนำเบื้องต้น กำหนดนัดหมาย และสถานที่ก่อนที่ผู้วิจัยจะสอบถาม

2.3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่นัดหมายไว้ และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน มีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึงความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง / สภาพที่ควรจะเป็น และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ที่	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้	4.48	0.50	มาก	4.67	0.44	มากที่สุด	0.042	2
2	การจัดประสบการณ์	4.62	0.41	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด	0.032	4
3	การวัดและประเมินพัฒนาการ	4.62	0.47	มากที่สุด	4.77	0.46	มากที่สุด	0.032	5
4	การพัฒนาและผลิตสื่อ	4.33	0.71	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	0.078	1
5	การนิเทศภายใน	4.56	0.58	มากที่สุด	4.75	0.40	มากที่สุด	0.041	3
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด		4.53	0.46	มากที่สุด	4.73	0.39	มากที่สุด	0.044	

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า สภาพที่เป็นจริงของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.41) องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.48) องค์ประกอบด้านการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.41) องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.46) องค์ประกอบด้านการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.044 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาและผลิตสื่อ ค่า ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.078 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ค่า ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.042 และด้านการนิเทศภายใน ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.041 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยด้านการ พัฒนาและผลิตสื่อ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
วัตถุประสงค์ O ₁ โรงเรียนมีการประเมินและตรวจสอบคุณภาพสื่อที่ ครูผลิต ในด้านความเหมาะสม สอดคล้องกับแผนการ จัดประสบการณ์ ระบบการประเมินผลการผลิตและ ผลการใช้สื่อของครูปฐมวัย	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
ผลลัพธ์หลัก KR 1 โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพ ของสื่อที่ครูผลิตอย่างน้อย 2 วิธี ทุกภาคเรียน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
วิธีดำเนินการตามผลลัพธ์หลัก KR 1						
1.1 โรงเรียนกำหนดแพลตฟอร์มออนไลน์ให้ครู รายงานผลการใช้สื่ออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
1.2 โรงเรียนกำหนดและเผยแพร่เกณฑ์การประเมิน คุณภาพสื่อที่ชัดเจนแก่ครู	4.60	0.54	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
1.3 โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการภายในเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพของสื่ออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.00	1.87	ปานกลาง	3.40	1.34	ปานกลาง
1.4 โรงเรียนกำหนดเกณฑ์และวิธีการในการประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนหลังการใช้สื่อที่ครูผลิตอย่าง ชัดเจน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
1.5 โรงเรียนกำหนดให้ครูทำวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้ สื่อที่ครูผลิตอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
รวม	4.28	0.41	มาก	4.60	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยด้านการ พัฒนาและผลิตสื่อ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผลลัพธ์หลัก KR 2 โรงเรียนมีการประเมินการใช้สื่อ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนการจัด ประสบการณ์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง วิธีดำเนินการตามผลลัพธ์หลัก KR 2	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
2.1 โรงเรียนจัดอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็น ความสำคัญในการประเมินการใช้สื่อที่สอดคล้องกับ แผนการจัดประสบการณ์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
2.2 โรงเรียนจัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดเกณฑ์การ ประเมินผลการใช้สื่อเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัด ประสบการณ์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
2.3 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดวิธีการใน การใช้สื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการจัด ประสบการณ์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
2.4 โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินการตามวิธีการ ในการใช้สื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการ จัดประสบการณ์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
ผลลัพธ์หลัก KR 3 โรงเรียนกำหนดให้มีระบบการ ประเมินผลการผลิตสื่อของครูปฐมวัยอย่างน้อย 2 วิธี ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินผล การผลิตสื่อไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 วิธีดำเนินการตามผลลัพธ์หลัก KR 3	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	1.09	มาก
3.1 โรงเรียนสร้างช่องทางในการประเมินความพึง พอใจต่อระบบการประเมินผลการผลิตสื่อของครู ปฐมวัย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	1.09	มาก
3.2 โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจระบบการประเมินผล การผลิตสื่อภาคเรียนละ 1 ครั้งเพื่อนำผลมาวางแผน ปรับปรุงระบบการผลิตสื่อของครูในปีต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	1.09	มาก
3.3 โรงเรียนกำหนดช่องทางออนไลน์ เช่น Google form และแพลตฟอร์มสำเร็จรูปให้ครูส่งสื่อที่ผลิต เพื่อให้ผู้บริหารประเมิน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
3.4 โรงเรียนจัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการประเมินผล การผลิตสื่อของตนเองลงในระบบออนไลน์ของ โรงเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.82	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยด้านการ พัฒนาและผลิตสื่อ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผลลัพธ์หลัก KR 4 โรงเรียนกำหนดให้มีระบบการ สร้างเครือข่ายและเผยแพร่การประเมินผลการใช้สื่อ ของครูปฐมวัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง วิธีดำเนินการตามผลลัพธ์หลัก KR 4	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4.1 โรงเรียนมีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนความรู้ เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้สื่อของครูปฐมวัย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4.2 โรงเรียนเครือข่ายร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการ ประเมินผลการใช้สื่อของครูปฐมวัย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดประกวด นิทรรศการความรู้เกี่ยวกับระบบการประเมินผลการใช้ สื่อของครูปฐมวัยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการเผยแพร่ระบบ การประเมินผลการใช้สื่อของครูปฐมวัยบนเว็บไซต์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ครูสามารถ เข้าถึงข้อมูลตัวอย่างได้ง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด	3.40	1.67	ปานกลาง
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.30	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.79	0.13	มากที่สุด	4.32	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมของความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.13) และภาพรวมของความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.47)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาระเบียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สรุปผล ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สภาพที่เป็นจริงของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยทุกคนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพตามศักยภาพตามวัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดอบรมครูปฐมวัยที่หลากหลายและตลอดทั้งปี การศึกษา พร้อมทั้งยังมีโครงการให้ครูปฐมวัยได้ส่งผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพเด็กปฐมวัยในโรงเรียนของตนเองเข้าประกวดระดับเขตพื้นที่ ให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงได้การจัดกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2567) ที่กล่าวไว้ในยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย 7 ยุทธศาสตร์

1.2 สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ต่างมองเห็นความสำคัญและมีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้เตรียมความพร้อมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีโอกาสได้ฟัง พูดอย่างเหมาะสมกับโอกาส ได้ใช้ทักษะในการสังเกต สำรวจ เปรียบเทียบ จำแนก เรียงลำดับและการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา เด็กได้ใช้ร่างกายส่วนต่าง ๆ อย่างอิสระตามจังหวะโดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจองจากเสียงเพลง ดนตรี รวมทั้งการใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับการเล่นตามความต้องการอย่างอิสระทั้งจินตนาการ ความคิดและร่างกายของเด็กปฐมวัย ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (2567) ได้กล่าวถึงนโยบายของรัฐที่ต้องการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีแผนการพัฒนาปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570 เป็นการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมือง คุณภาพ ภายใต้ปรัชญา “เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย อย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียม ตามศักยภาพ ตามวัย และต่อเนื่องบนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับ หลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิ และความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคน โดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วมการเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการกระทำทั้งปวงเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ”

2. การประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าองค์ประกอบ ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงกว่าภาพรวม มี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบการพัฒนาและผลิตสื่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬมีการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน ด้านการจัดประสบการณ์ตามที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (2567) ที่ได้กล่าวถึงการดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนตามบริบทของท้องถิ่น ตามวัย สร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้เด็กทุกช่วงวัย ตามมาตรฐานสอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็น ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจากแผนการปฏิบัตินั้นกล่าวถึงเพียงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แต่การพัฒนาและผลิตสื่อ ที่มีความสำคัญในการกระตุ้นความสนใจของเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับเด็ก จากการเล่น การสัมผัสสื่อ ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจได้รวดเร็ว จดจำต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจมากขึ้นนั้น ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬอาจยังไม่เห็นความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนเท่าที่ควรจึงอาจทำให้การพัฒนาและผลิตสื่อยังขาดช่วงไป ดังนั้นจึงทำให้ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านการพัฒนาและผลิตสื่อ จึงมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ระวีวรรณ ทิพยานนท์ และคณะ (2565) พบว่า มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ธัญญาภรณ์ สังข์เมือง (2565) พบว่า ด้านที่มี

ดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้หลักการพัฒนาแบบ OKRs มี 1 วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์หลัก 4 ผลลัพธ์ 17 แนวทางการพัฒนา ซึ่งเมื่อพิจารณาพบว่า แนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในผลลัพธ์หลักที่ 2 โรงเรียนมีการประเมินการใช้สื่ออย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยค่ารวมความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอเป็นแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามี การให้โรงเรียนจัดอบรมเพื่อสร้างความตระหนักในการใช้สื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชุมวางแผน แต่งตั้งกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการใช้สื่อ อีกทั้งยังมีการให้โรงเรียนได้กำกับติดตามการดำเนินการใช้สื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ ผู้ทรงคุณวุฒิอาจเห็นว่าจะสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์หลัก คือโรงเรียน จะเกิดการประเมินการใช้สื่ออย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง สามารถทำให้โรงเรียนได้ทบทวนกระบวนการเกี่ยวกับการใช้สื่อในโรงเรียนซึ่งการประเมินการใช้สื่อให้เหมาะสมกับแผนการจัดประสบการณ์มีความสำคัญเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิษฐา จำเนียรสุข (2561) และผลการวิจัยของภาณุศักร หงส์ทอง (2562) ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ได้นำเสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยควรมีการประเมินการใช้สื่อที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพที่เป็นจริงของด้านการพัฒนาและผลิตสื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทั้ง 5 ด้าน นำไปศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

2. จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปพัฒนารูปแบบ จัดทำหลักสูตร หรือโปรแกรมฝึกอบรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาและผลิตสื่อต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้กระบวนการพัฒนาแบบ OKRs มี 1 วัตถุประสงค์หลัก (O) 4 ผลลัพธ์หลัก (KRs) แนวทางการพัฒนา 17 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

จุฑารัตน์ เพ็ชรแสนงาม. (2563). การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ชนิษฐา จำเนียรสุข. (2561). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดความพร้อมในการเข้าเรียนประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฉันทยาภรณ์ สังข์เมือง. (2565). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภดล ร่มโพธิ์. (2564). *Objectives and key results (OKRs)*. <https://arch.ku.ac.th/wp-content/uploads/2021/05/OKRs-Architect-KU.pdf>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์. (2561). *การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ภาณุศักร หงส์ทอง. (2562). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (Executive function: EF) ของเด็กปฐมวัย*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 6(6), 2767–2786. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/205601/146231>
- ระวีวรรณ ทิทยานนท์ และคณะ. (2565). *ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ*. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 42(2), 95. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sujthai/article/view/256824/175693>
- วัลลี ทองสันทัด, ธราเทพ เตมีรักษ์, & เอกลักษณ์ เพ็ญสา. (2567). *องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน*. *วารสาร มจร อุบลราชธานี*, 9(3), 1812–1824. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/281668>
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (2567). *แผนดำเนินงานและการใช้งบประมาณประจำปี 2566*. กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *OKRs ก้าวการพัฒนาโรงเรียน: รายงานผลการศึกษานโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติโดยใช้แนวคิดระบบการวัดผล (OKRs: Objectives and key results)*. พรักหวานกราฟฟิค.
- สุภักดิ์ โอฬาทิรียกุล. (2556). *การพัฒนาแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณพงษ์ งานฉมิง. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.